

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	960 Lej
Fél évre	...	480 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva 13 bb

Feloszlatták Aradváros tanácsát.

A hivatalos lap mai száma közli a feloszlátási rendeletet. — Tíz tagu átmeneti bizottság került a város élére.

(Saját tudósítónktól.) Megtörtént. A hivatalos lap mai száma közli Arad város tanácsának halálos ítéletét. A tanácsfeloszlátással egyidejűleg megjelent az átmeneti bizottság kinevezése. Tíz tagból áll az ugynevezett comisia interimare, amelynek elnöke Angel István dr. nyugalmazott polgármester, akinek harmincesztendő közgazgatási működése biztos garancia arra, hogy a város ügyei az átmeneti időre is jó szakavatott kezekbe kerültek. Mert nem sokáig tart az átmeneti bizottság mandátuma: a feloszlátó rendelet egyben kitűzte a választás időpontját is. Arad közönsége szeptember 12-én választja meg az új tanácsot. Az átmeneti bizottságnak különben hat román és négy magyar tagja van. A feloszlátási rendelet indokolásában több pontot sorol fel, amelyek — mint mondja — súlyossá tették a feloszlátást. Arad közönségét bizonyára nem lepi meg a feloszlátás ténye, hisz már hetek óta zúgtak a vészharangok s illetékes körök határozott kijelentései szerint már csak idő, illetve napok kérdése volt, hogy valójában mikor történik meg a feloszlátás. Most bekövetkezett. A feloszlátásról bucaresti-i tudósítónk a következőket jelent:

Az ideiglenes tanács.

(Bucuresti, augusztus 19.) A Monitorul Oficial mai száma közli az aradi városi tanács feloszlátásáról szóló rendeletet és egyben az ideiglenes tanács tagjainak névsorát. A bizottság elnöke

Angel István dr.,

tagjai pedig:

Baross Lajos dr.

a rendeletben tévesen Baross Lajos dr. szerepel

Chicin Remus dr.

Jancu Cornel dr.

Miclea Sever dr.

Miclosi Emil dr.

Moldovan Silvius dr.

Nagy Sándor dr.

Parecz Béla dr.

Széll Lajos dr.

Szóval tíz tagból áll az ideiglenes tanács, amelynek így hat román és négy magyar tagja van.

Az új választás.

A feloszlátó rendelet a bizottsági tagok névsora után nyomban az új tanács megválasztásáról intézkedik és az új választás terminusát szeptember 12-ben állapítja meg, amely alkalommal 24 rendes

és 8 póttagot fog választani Arad polgársága

Miért történt a feloszlátás.

A feloszlátó rendelet indokolása rendkívül érdekes. Elmondja hogy Boneu Vazul vármegyei prefektus 130—1926. szám alatt tudatja a miniszteriummal, hogy ugy Robu János dr. polgármester, mint a városi tanács tagjai, több ténykedésükkel vétettek az általános közgazgatási elvek ellen. A belügyminiszterium a prefektus jelentése alapján a közigazgatási törvény 274-ik szakasza értelmében kiküldötte Dumitriu Tomescu vezérfelügyelőt a vizsgálat megejtésére. A vezérfelügyelő több szabálytalanságot állapított meg, amelyek között a legfontosabbak a következők:

1. Robu János dr. polgármester a vizsgálat adatai szerint 1926. január elsejétől május elsejéig a polgármesteri költségvetés számlájára havi huszezer lej fizetést vett fel annak ellenére, hogy egyrészt a polgármesteri fizetés csak 8700 lej, másrészt az ő polgármesteri stalluma csak április elsejével kezdődött, mert addig az időpontig ő hivatalnok-polgármestere volt a városnak.

2. A városi tanács 2510250 lejű költőt el különböző célokra, jölehet, ilyen irányú kiadásokra nem volt költségvetési fedezet és miniszteri jóváhagyás.

3. A városi tanács augusztus 27-iki dátummal árlejtést hirdető kétszáz vaggon fa szállítására, de nem várta be a határidőt, hanem július hó folyamán megbízatást adott a Patria R-T. fatermelő cégnek kétszázötven vaggon fa szállítására.

4. Zima Tibor június 11-iki dátummal megbízatást adott a városi tanács részéről száz vaggon fa szállítására, anélkül, hogy ezt a megbízatást iktatták volna. Ezenkívül még több kisebb szabálytalanságot sorol fel a rendelet indokolása, majd elmondja, hogy a vezérfelügyelő felszólította a városi tanácsot, hogy a szabálytalanságok ügyében igazolja magát, a városi tanács azonban negligáló álláspontja helyezett. A Consiliul Permanent ezek után nem tehetett egyebet, minthogy feloszlassa a városi tanácsot.

A feloszlátás hírére felkeresük

Boneu Vazul

prefektust, aki az alábbiakat mondotta a tanács feloszlátása ügyében:

— Engem legkevésbé sem érdekel a tanács feloszlátása, vagy feloszlátása. A hír nem meglep-

tés számomra, úgy, ahogy dr. Robu János, az én legjobb barátom, valamint dr. Barabás Béla s Széll Lajos dr. sem lepődhetnek meg a bucaresti-i jelentésem, hiszen ők is jól ismerték a feloszlátási akció minden titkát és hátterét.

— Annak újbóli hangsúlyozásával, hogy közelről sem érdekel az ügy, természetes, hogy a törvény értelmében a képviselőtestület helyébe az ideiglenes bizottság lép, amely leteszi az esküt, intézi a napi ügyeket, azonban az összes pénzügyi tranzakciók felől csak a miniszter dönthet. A bizottság a feloszlátás idejétől legfeljebb 60 napig működhet s a választás időpontjának a dekrétumban benn kell lennie.

— A választások előtt előzők a liberális rezsim ismeretes taktikájától, amely semmiféle eredményben nem látott egyebet, mint háziintézményt és a jövőd tanács összetételénél csak a polgárság szempontjára, a kollektív társadalmi érdekekre és az összletesség érdekére lehetek tekintettel, eltekintve minden pártpolitikai szemponttól. Tehát ezen a választáson nemcsak a kormányhoz tartozó pártok támogatának majd ebben a közérdekű ügyekben, hanem az összes ellenzéki pártok, s a Magyar Párt mellettem és velem lesz.

A polgármesterjelölt belső ügye lesz a megválasztandó tanácsnak. Azonban tekintettel arra, hogy a tanács egyik főtagja, nem lehet exponense valamilyen pártnak, bármennyire is szeretném dr. Robu Jánost viszontlátni a polgármesteri székben, aki ismerem, legjobb barátom, nem tudnám támogatni. Természetes, hogy egy politikai pártokon felülről szemlével lehet az új polgármester, aki a város érdekét helyezi minden elé. Ha Robu dr. nem tartozna semmilyen pártba, én volnék polgármesterségének legelközelebbi híve.

Mit mond a Magyar Párt

A tanács feloszlátással kapcsolatban, illetve az új átmeneti bizottság dolgában kérdést intéztünk az aradi Magyar Párt két vezető tagjához.

Dr. Parecz Béla képviselő a következő nyilatkozatot tette:

— A tanács feloszlátására vonatkozólag addig nem nyilatkozhatom érdemlegesen, míg a Monitorul Oficialban megjelent indokokat teljes egészében nem látom. Mindenesetre örömmel tölt el az, hogy a szállongó hírekkel szemben négy magyar tag foglal helyet az átmeneti bizottság-

ban, bár a paktum szelleme szerint csupán egyetel több románnak kellene lennie a bizottságban, mint magyaroknak.

Dr. Széll Lajos

az aradi Magyar Párt alelnöke az alábbiakban fejezte ki nézeteit:

— A tanács feloszlátására vonatkozólag már több ízben kifejtettem a véleményemet. El voltunk rá készuive, hiszen már hetek óta keringett a tanács feloszlátásának híre. A jövőre nézve csak annyit mondhatok, hogy hisszük, hogy Arad jövőd tanácsában kellő arányban leszünk képviselve.

Kérdést intéztünk az interimár bizottság elnökéhez,

Angel István dr.

nyugalmazott polgármesterhez, aki azonban kitért a nyilatkozatadás elől, s mindössze ennyit mondott:

— Addig, amíg ezt a közlést tartalmazó Monitorul Oficial Aradra nem érkezik, nem nyilatkozom. Eddig még semmiféle hivatalos értesítést az aradi tanács feloszlátásáról s az interimár bizottsági elnökségemről nem kaptam.

Boneu Vazul prefektus ma a késő esti órákban megkapta a hivatalos táviratot a tanács feloszlátásáról. A távirat az interimár bizottság tagjainak a névsorát is közölte.

Kíméletlen a harc
Cuza és Zelea-Codreanu között

(Bucuresti, augusztus 19.) Cuza és Zelea Codreanu közötti harc tovább tart. A Cuvantul mai számában meglehetősen ingerültséggel fogadja a keresztény liga hivatalos kommunikéjét, amely szerint Cuzaék a legsúlyosabban elítélték és egyúttal indexre tették Zelea Codreanut és disszidens társait, a miért „egy eldegenített — a Cuvantulról van szó — lappal kollaboráltak és a nemzet, valamint a vallás komoly védői ellen törtek.” A lap ezzel szemben megállapítja, hogy nem a Cuvantul egy-két cikke fájhat Cuzaéknek, de igenis le nem tagadható félelmet keltett bennük Codreanu manifestációja, amelyben egy újabb kongressusra hívja össze mindazokat, akik az ő véleményén vannak. Miután pedig — szögezi le a lap — Codreanunak sokkal nagyobb táborra van mint Cuzaénak, sőt a diákság teljes bizalmát is bírja, igen súlyos következményei lehetnek az új kongresszusnak az eddigi vezetőségre nézve. Erre az ijedelemre vall különben a lap szerint az a körülmény is, hogy Cuza titokban fegyverszünetet ajánlott fel Codreanunak, aki azonban most már el van tökélve arra, hogy a végletekig vigye a dolgokat.

Borzalmas tragédia a robogó vonaton.

Kegyetlen rablógyilkosság után a
bűnt darabokra tépte a szembejő-
ő express.

(Berlin, augusztus 19.) Az elmúlt
éjszakán a posen—berlini személy-
vonaton borzalmas rablógyilkosság
követett. A személyvonat nagyon ke-
vés utassal indult utnak és ide szállt
be egy Schmidt nevű 21 éves kertész
legény is. Az éjjeli vonaton beszél-
getésbe elegyedett a kertészlegény
egyik utitársnőjével, akitől beszélge-
lés közben megtudta, hogy nagyobb
mennyiségű pénzt visz magával. A
kertészlegény hirtelen elhatározással
kést rántott elő és azzal összeszur-
kálta utitársnőjét, aki erre sikoltozni
kezdett és a szomszéd fiúk utasai
berontottak hozzá. A kertészlegény
erre menekülni próbált és kiugrott a
haladó vonatból. Szerencsétlenségére
ugyanekkor robogott a személyvonat
tal szemben a mellette levő vágá-
nyon a berlin—varsói express, mely
felkapta Schmidtet és darabokra tép-
te. A kertészlegény áldozata néhány
óra szenvedés után szintén meghalt.

Meg akart halni egy aradi urleány.

Beleugrott a Marosba de kimen-
tették.

(Saját tudósítónktól.) Amikor
Böske, vagy hivatalosan nevezve,
Erzsébet végigaprózta lépteivel az
aradi korzót, sokan megfordultak
utánna és gyönyörködtek hajában,
amely olyan volt, mint a villany-
fényben csillogó olvasztott vörös-
arany. Ha kiment a Neptun-fürdő-
be és a szemsugarak keresztütlü-
ben ellibeggett a napfürdőzők előtt,
mindenki bámulta villogó fehér bő-
rét, amely visszaverte a napfényt
és plasztikus ívelésű gyönyörű lá-
bait, amelyekkel úgy lépkedett,
mintha minden mozdulata valami
láthatatlan zenekar ütemét kísér-
né. Szóval Böske szép, karcsu,
elegáns és kíváncsi volt; illetve
még most is az, de mióta legutol-
jára láttuk a strandon, egy kis
szépséghiba esett rajta. Ne méltó-
táztassanak mindjárt rosszra gon-
dolni, semmi más nem történt,
csak Böske dicsőségre vágyott,
érvényesülni akart, azt kívánta,
hogy beszéljenek róla, mint a hi-
res, nagy emberekről szoktak, te-
hát Böske megakart halni. Böske
szépségén kívül nem rendelkezik
különösebb értékű kvalitásokkal
és szegény kis lány leánya a ti-
zennyolc esztendő fejcskékjével
nem tudja, hogy a szépség, a nők-
nél a kvalitások non plus ultra-ja.

Böske imigyen gondolkozva, ki-
sétált tegnap este a Marospartra.
Órákig rőtta a vizrágta part pere-
mét és egyszer csak levetette ma-
gáról a szép és értékes fehér nyári
kabátját és neki indult a víznek.
Először lábalt mártogatta meg, de
a hideg víz ugylátszik nem inspi-
rálta realisabb gondolatokra. Las-
sanként elnyelte szép bokáit a
szürke Maros, egy fél perc múlva
már a gömbölyű térdeket nyalo-
gatta a siető ár. Odafent pedig a
föld flaszeres járdáján sétált egy
katona, az ő. Meglátta a leány
végzezes tétjét. Lerohant a partra,
és amugy bakkancsosan Böske
után gázolt. A leány pedig a ka-

tona karjaiba ájult, ami nyilván
jól eshetett a bakának, mert leg-
alább öt percig elfelejtette a lányt
eleresztetni. Akkor jött a rendőr,
meg a sok kíváncsi. Böske a rend-
őrségre került és amikor megkér-

dezték tőle, hogy mért akarta el-
dobni magát a szép fiatal éle-
tét, úgy állt a rendőrségtől előtt,
mint a rossz tanuló diák, akinek
a nem tudott leckét kellene elmon-
dani. A rendőrségen megmagya-

rázták Böskenek, hogy a halál mi-
lyen csunya és kellemetlen, azután
hazaengedték. Böske mosolyogva
libegett ki a rendőrség épületének
rozoga kapuján.

p. g.

Fedák Sári szobalányát Cayennebe deportálták.

Hogyan lett a falusi fruskából nagyhirű félvilági dáma. —
Az álgrófnő a bűn lejtőjére jutott.

(Budapest, augusztus 19.) A
Kommün utáni években került fel
Budapestre Schmidt Jozefin, egy
egyszerű kis timisoarai parasz-
leányka. Itt egy cselédelhelyező-
intézetbe állított be és kérte,
hogy valamilyen jó, rendes hely-
re közvetítsék el. Kedvezett a sze-
rencse neki. Eppen akkor keresett
szobaleányt Fedák Sári, akinek az
ügyetlen, esetlen kis parasztleány
megtetszett és elfogadta magá-
hoz szobaleánynak. Schmidt Jo-
zefin rövidesen „kicsiszolódott”.
Levetette egyszerű perkalruháját
s a nagy baboskendőrt, fekete se-
lyemruhát öltött és fehér bóbítát
tett a fejére. Az előszobában ő fo-
gadta a finom vendégeket: lesegi-
tette melikabátjukat, átvette a
küldött virágcsokrokat és látva
a nagyuri életmódot, nemsokára
annyira megkedvelte, hogy ő ma-
ga is „nagy nő” akart lenni.

Két évig szolgált Fedák Sá-
ri és amikor eltávozott, senki
sem ismerte volna meg az egy-
kori kis parasztleányt. Elegánsan
öltözködött, a vilát, kést, kanalat
ugy forgatta, hogy a Ruzben sem
különb. Ahogyan kilépett Fe-
dák Sáritól, a Lipótvárosban igen
nagy kelendőségnek örvendett. A
lipótvárosi házak egyénasután ve-
tekedtek, hogy melyik vallhatja
magának a Fedák Sári volt
szobaleányát. A zsurokon, esté-
lyeken külön mutatvány volt,
amint Fedák Sári volt szoba-
leánya szendvicseket szolgál fel.
A leánynak azonban a szolgálat
már sehogysem tetszett. Minden-
áron elegáns, nagy nő akart lenni,
autón akart járni és nem volt
megelégedve azzal, hogy a lipót-
városi zsurokon egyszerű szen-
záció legyen. Ravasz tervet eszelt
ki. Beállott egy fővárosi ügyvéd-
hez szolgálni. A jómodoru leány
csakhamar a család bizalmába
férközött. Az ügyvédék nagyon
büszkéek voltak Fedák Sári volt
szobaleányára, ő pedig felhasznál-
náva az alkalmat, amikor a csa-
ládtagok nem voltak otthon, fel-
öltözt az ügyvéd feleségének ru-
háiba, ékszereket rakott magára
és így járkált az uccán, igen
gyakran kocsin és autón.

Egy ilyen kis sötét alkalmával
elment a cirkuszba. Az elegáns,
csinos hölgy feltűnt a cirkusz
egyik attrakciójának, Mazeppa
műlovarnak. Ez a Mazeppa, aki
a polgári életben Rosenberg Adolf
névre halgatott, ismeretséget kö-
tött Schmidt Jozefinnel. A leány-
nak is megtetszett a műlovar.
Ismeretségükből bizalmas barát-
ság lett és végre a nő elérkezett-
nek látta az időt, hogy felfedje a
műlovar előtt kilétét. Herendy
Mária grófnő vagyok — mondot-
ta — de csak inkognitóban járok
és családomnak tudnia sem sza-
bad arról, hogy egyedül és gya-
log járok a fővárosban, cirkuszba
megyek és hogy artistával ismer-
kedtem meg. Eppen ezért csak
titokban találkozhattak. Ezek a
titkos órák azok voltak, amikor az

ügyvéd családja nem volt oda-
haza és Schmidt Jozefin kimenőt
kapott.

Néhány hónapig tartott ez a
kalandos szerelmi viszony. Ma-
zeppa boldog volt, hogy egyszerű
műlovar léte egy valódi gróf-
nőnek udvarolhatott. A grófnő egy-
napon pedig kétségbeesve jelent
meg a randevun. Sírva mondta,
hogy a családja mindent megtu-
dott. Sőt még azt is tudja, hogy
egy műlovarra szokott találko-
zni. Most, hogy a botrányt elke-
rüljék, őt zárdába akarják tenni.
Összetett kezekkel könyörgött az
artistának, hogy szöktesse meg
ő. Mazeppa a boldogságtól szé-
dülten azonnal beleegyezett, hogy
ilyen rejtélyesen oldják meg a
dolgot. Elhatározták, hogy Ham-
burgba mennek, ahol az artista ré-
gi ismerősei révén amerikai utle-
velet tud szerezni. Előbb itthon
megszerezték az Európára szóló
utlevelet és randevut adtak egy-
másnak a nyugati pályaudvaron.
A randevu mindketten pontosan
megjelentek. Schmidt Jozefin cso-
magolása abból állott, hogy míg
az ügyvéd és családja színházban
voltak, feltörte az összes szekré-
nyeket és minden ékszert és kész-
pénzt, valamint a ruhákat és fe-
hérműveket, mintegy félmilliárd
korona értékben magával vitte.

Hamburgban egy alkalommal,

mialatt a műlovar az utlevél-szer-
zési ügyben távol volt, Schmidt Jo-
zefina a podgyászai között kez-
dett túrkálni. Észrevette, hogy
Mazeppának aranyórája, arany-
lánc és gyűrű vannak, ezeket
magához vette és gyorsan eluta-
zott Hamburgból. Ezután már min-
denütt a Herendy Mária grófnő
nevet viselte. Hamburgból Párisba
majd onnan Montecarlóba uta-
zott, ahol a legkülönbözőbb kaland-
dokon ment keresztül. Franciaor-
szágból Olaszországba ment, de
itt azután rajtavesztett. Egy dus-
gazdag római gyáros estélyre hiva-
ta meg a „grófnőt”, a gyárosnál
azonban véletlenül egy magyar
komornyák is volt, aki Budapesten
egy lipótvárosi családnál együtt
szolgált Schmidt Jozefinnel. Nyom-
ban felismerte őt és figyelmeztette
rá a gazdáját is. Schmidt Jozefin
is észrevette a komornyikot, látta,
amikor odamegy a gazdájához és
a fülebe sug valamit. Erre elsze-
lelt. A gyáros azonnal feljelentést
tett a római rendőrségen. A római
rendőrség követte Schmidt Joze-
fin nyomait egészen Párisig. Itt
azután sikerült elfogni.

Ügyében a párisi törvényszék
ma tartotta meg a tárgyalást. A
hamburgi lopás és a Franciaor-
szágban elkövetett szélhámos-
ság miatt hat és fél évi börtönre
ítélték és Cayennebe deportálták.

A családi viszály tragikus halottja.

Telefonon értesítette a mentőket, hogy öngyilkos lesz,
majd leugrott az ötödik emeletről egy budapesti ügy-
nök.

(Budapest, aug. 19.) Ma este hét
óra felé egy idősebb ur bement a
Népopera-kávéházba és a telefon-
fülkéből felhívta a mentőket:

— Kérem — mondotta — itt a
Népopera-kávéház beszél. Ebben
a házban, a Rákóczi-ut 59-ben, az
ötödik emeletről az imént leugrott
egy ember. Kérem, jöjjenek ki.

A gömnyedt hátú öreg ur azután
szép lassan felhallagott az ötödik
emeletre, ott az egyik ajtón beko-
pogott és amikor valaki kihajolt
az ablakon, az ismeretlen öreg ur
egy papírszeletkét nyújtott át a
lakónak.

— Ez a cím — mondotta —
és mielőtt a meglepett ötödik ente-
leti lakó valamit szólhatott volna,
az öreg ember átvette magát a
korlátot és lezuhant a kövezetre.
Azonnal meghalt.

És nemsokára már jöttek is a
mentők, akiket maga az öngyilkos
hívott ki a helyszínre. Majd meg-
érkezett a rendőri bizottság, a
mely megállapította, hogy az ön-
gyilkos Schmidt Ágoston 63 esz-
tendő papírügynök, kinek az Al-
sóerdősor-ucca 8. számú házban
van kétszobás lakása. Schmidt ál-
talanosan népszerű ember volt az
Erzsébetvárosnak ezen a környé-
kén. Valaha egyik legismertebb
fotografusa volt a fővárosnak, ké-
sőbb impresszáriósodott, a leg-
utóbbi időkben pedig a papírszak-

mában ügynökösködött.

Egészen tegnapig Schmidt Ágos-
ton felesége Budakeszin nyaralt,
ahova még május elején ment el,
Schmidt hetenként kétszer meglá-
togatta a feleségét. A legutóbbi
időkig az idős házaspár harmoni-
kus családi életet élt, azonban né-
hány hét óta a házastársak között
a viszony kiélezedett. Schmidtne
nem vette jónéven idős urától azt,
hogy míg ő nyaralt, a 63 esztén-
dős papírügynök nem olyan élet-
módot folytatott, amilyent a fele-
sége kívánatosnak tartott volna.
Emiatt napirenden voltak a civó-
dások. Schmidt Ágoston gyakran
kérlete a feleségét, mint az ismer-
ősök elbeszéltek, hogy bocsásson
meg neki.

Schmidt Ágoston reggelenként
szokott eljárni hazulról, de ebédre
pontosan megérkezett. Ma azon-
ban nem jött haza, felesége nyug-
talanul várta egész délután. —
Schmidt Ágostoné este már az
Alsóerdősor-uccán járkálva, nyug-
talanul várta férjét és rosszat
sejtve, rőtta a járdát a ház előtt,
amikor megérkezett a híre az ura
öngyilkosságának. Schmidt Ágos-
ton holttestét a törvényszéki or-
vostani intézetbe szállították.

HA LAPUNK részére közölni valója
van, telefonon is bemondhatja.
TELEFON SZÁM 151.

H I R E K.

A pincér bravurja.

Ellebeg ejöttem a fehér-zekés pincér, a nyári terrazon. Féloldalt szökik, hogy elérjen a szoros kis asztalok között. Szaladna, ha szabad volna előtte az ut. Jobbra-balra kapkodja a fejét, piheg, szeme dagadr, a füle szinte nőni látszik a figyelemtől. Mire hatfelől kiabálnak szegény fejére.

A pincér hátrahajlítja könyökéből a bal felső karját, a kezefeje derékszögben hanyatt feszül: hatalmas tálcátömeget visz a tenyerén. Vagy nyolc darab tálcát cipel vizekkel, kávékkal, fagyaltokkal, csokoládékkal. A vizek a poharakban, a tejeskávék a csészékben moccannak, lottyannak, de egy csepp ki nem esik. Csuda. És mondom, igazán követelőzőnek rajta mindenünnél.

— Mi lesz azzal a hideg kávéval?

— Pszt, pincér, hallja!

— Fizetni!

— Ide egy vanília szeletet.

— Küldje már azt a fizetőt, mert itthagynom magukat!

— Halló, süteményt, hányszor kiabáljak még!

Megpróbálom ott sütyomban a balkezem fejét úgy hátrahajtani, feszíteni, nyomni a kezemmel, úgy ahogy a pincér tartja hátra, vízszintesen. Majd kitörök a kezem. Nem megy legfeljebb 75—80 foknyira, azt is csak másodpercekig bírom, úgy fáj. Maguk bírják kérem? Próbálják csak meg és tudnának egy csomó nehéz tálcát express a terrazon végigszállítani?

Egy hindu táncosnőtől láttam ilyen szép kunsztot a barban. De ő lassan vitte, szent melódiára, misztikusan azt az üres áldozati tálat. És azt a művésznőt súlyosan megfizették és hódolattal megtapsolták érte. Az az ösztönöm, hogy megtapsoljam a bravuros pincért, de hát azt hinné szegény, hogy én is jégkávét akarok, talán nem bírná tovább idegekkel és elejtené a tálcát.

— Milyen idő várható? A Meteorológiai Intézet jelentése szerint Nyugat- és Dél-Európában derült és meleg idő uralkodik. A prognózis szerint az időjárásban lényeges változás nem várható.

— Kinevezték Aradmegye fegyelmi tanácsát. A Monitorul Oficial mai száma közli, hogy az aradvármegyei prefektúra mellett működő fegyelmi tanácsba Pocioianu János rendes, Dirla Vazult póttagnak nevezték ki.

— Volt liberális miniszter Aradon. Saveanu Nicu, a Bratianu kormány volt egészségügyi minisztere ma Buziásról hazatérően Aradra érkezett. Meglátogatta Georgescu János volt prefektust, akivel pártpolitikai ügyekben hosszabb tanácskozást folytatott le.

— Áthelyezések az aradi törvényszéken. Az igazságügyi miniszter a mai napon leérkezett rendelete szerint Radu Pascu törvényszéki bírót a vizsgálóbíróshoz helyezte át Romulus Orezeanu vizsgálóbíró helyébe, akit viszont Radu Pascu helyére a törvényszékhez delegáltak törvényszéki bírónak.

Bulgária nem válaszolt.

(Bucuresti, augusztus 19.) A bolgár kormány még mindig nem válaszolt a szövetségesek jegyzéké-

re és az erről elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Kisebbségi képviselők Petrovici miniszternél.

Ujból vizsgáznak a kisebbségi tanárok.

(Bucuresti, augusztus 19.) A közoktatásügyi miniszteriumban már megkezdődött a középsikolai reform előkészítése. A munkát Petrovici miniszter elnöklésével külön bizottság végzi, amelyben Dumitrescu és Prie Octavian képviselik Erdélyt. Hans Ottó Roth, Kräuter és Möller német képviselők, illetve szenátorok is a hánsági iskolák ügyében Bucurestibe érkeztek. Wilner József dr. a magyar parlamenti csoport titkára ma hosszasan tanácskozást folytatott

Petrovici miniszterrel. — Itt írjuk meg, hogy a közoktatásügyi miniszterium ma rendeletet bocsátott ki, hogy mindazok a kisebbségi tanárok, akik még nem tették államvizsgát, vagy azon elbuktak, augusztus 30-án újabb vizsgát tehetnek. Az elsőszámu inspektorátushoz tartozók Temesváron, a másodikhoz tartozók Nagyváradon, a harmadikhoz tartozók Kolozsváron, a negyedikhez tartozók és a csikmegyeiek Nagyszebenben tesznek vizsgát.

Aradi polgároktól megtagadják az iparengedélyeket.

Érdekes ellentét az aradi elsőfoku iparhatóság és Aradváros permanens bizottsága között.

(Saját tudósítónktól.) Elvi jelentőségű kérdéssel foglalkozott ma Aradváros permanens bizottsága. Igen sok eset fordult már elő az utóbbi időben Aradon, hogy aradi polgárok, akik hosszú esztendő óta itt laknak, itt fizetnek adót, de az állampolgársági listába nem vették fel őket, illetve állampolgárságuk nincs rendben, egész egyszerűen nem kapnak iparengedélyt. Most megint hasonló eset fordult elő, amely azonban felelősség folytán a permanens bizottság elé került.

Tóth János aradi pékmester nemrégén kérvényt nyújtott be az aradi iparhatósághoz, egy pékműhely felállítására kért engedélyt és iparigazolványt. Az elsőfoku iparhatóság elutasította a kérvényt, azzal az indoklással, hogy a kérelmező nem igazolta román állampolgárságát, s így nem is kaphat iparigazolványt. A döntésben egy miniszteri rendeletre történik hivatkozás, amely szerint csak olyan egyének kaphatnak iparigazolványt, akik román állampolgárságukat is bizonyítják, ha pedig nem román állampolgárok, akkor csakis abban az esetben, ha igazolják, hogy abban az országban, amelyben állampolgársággal bírnak, a román állampolgárok is kapnak minden akadály nélkül iparengedélyt.

Tóth János azonban születése óta ezen a területen lakik; Nagyszalontán született és 1907. óta

lakik Aradon. S mégsem román állampolgár. A másodsorban kívánt reciprocitást azonban szintén nem igazolhatja, mert hiszen semmiféle más államnak sem polgára. Tóth János aradi pékmester ezeket az indokokat szépen megírta egy kérvényben, megílebbezte az elutasító végzést és az egészet a permanens bizottsághoz terjesztette be.

A kérdés a bizottságban ma élénk vitát okozott. Az iparhatóság képviselője ma is mereven ragaszkodott a miniszteri rendelethez, míg ezzel szemben a permanens bizottság több tagja leszögezte, hogy az Erdélyben érvényben levő magyar ipartörvény szerint — tekintet nélkül az állampolgársági viszonyokra — senkítő sem lehet megtagadni az iparengedélyt. Különösen áll ez Tóth János esetére, akinek 1921-ben már volt iparengedélye.

Hosszu vita után a permanens bizottság ma még nem döntött az ügyben, hanem elhatározta, hogy szakértői vélemény meghallgatása után a holnapi ülésen újra foglalkozik a kérvénnyel. A permanens bizottság döntését sokan nagy érdeklődéssel várják, mivel az iparhatóság soknak utasította el ilyen alapon kérését s amennyiben a város méltányosabb álláspontot foglal el, ez elvi jelentőségű döntés lesz s többen foglák újra kérni a megtagadott engedély kiadását.

— Szent István ünnepe Magyarországon. Budapestről táviratozzák: A szerdai napon megkezdődött a Szent István-hét, melynek keretében különösen nagy ünnepélyességgel ülik meg Szent István napját. — A Szent Jobb napjának pontos egyházi programját már megállapították. A körmenet reggel háromnegyed nyolc órakor indul az udvari várplébánia templomából a Szt. György téren, a Disz-téren és a Tárnok-uccán át a Mátyás-templomhoz. Itt dr. Csernoch János bibornok hercegprímás pontifikálja a szentmisét és ez idő alatt a Szent István szobor előtt dr. Nemes Antal címzetes püspök mond szentmisét. Ezután a körmenet a Zentháromság-téről a

Verbőczy-uccán, a Bécsikapu-téren, a Nádor-uccán, a Nádor-téren, a Disz-téren és a Szent György-téren át visszavonul a Szent Jobb őrzési helyére, ahol a szokásos könyörgéssk után a hercegprímás áldást oszt. A körmenetben a méltóságokon kívül résztvesznek Budapest összes papjai és szerzetesei, de igen sokan a vidéki papság és szerzetesrendek tagjai közül is.

— Beteg Aradváros főügyésze. Jegessy Károly dr. aradi városi főügyész tegnap este megbetegedett. A főügyész egy aradi vendéglőben sörözött még tegnap este, majd hazament s jóízűen megvacsorázott. Vacsora után megdöbbenéssel észlelte, hogy vér fo-

dul fel a gyomrából a szájába. — Elhívatta dr. Vas Sándort, háziorvosát, aki nyugalmat és a legszigorúbb diétát rendelte a főügyésznek. A bajt még nem találták meg a régebbi keleti gyomor-bajra gondolnak. Holnap orvos konziliunt tartanak a főügyész betegségének megállapítására. Dr. Jegessy Károly ma este már jobban érezte magát s így remélhető, hogy rövid időn belül felgyógyul.

— A pénzügyminiszter Kolozsváron. Clujról jelentik: Lepadatu pénzügyminiszter az itteni pénzügyigazgatóság ügymenetének felülvizsgálására ma délelőtt Kolozsvárra érkezett.

— Biról kinevezés. Az igazságügyi miniszter a brádi járásbírósnál üresedésben levő albirói állásra Nicolae D. Brindus bucuresti-i végzett joghallgatót nevezte ki.

— Gyógyul Cantacuzino professzor. Bucurestiből jelentik: Svájci jelentések szerint az autóbalesetet szenvedett Cantacuzino professzor állapota javult, azonban még hosszabb ideig kell az ágyat őriznie.

— Esküvő. Ma tartotta meg esküvőjét Stana Traian, az aradi államrendőrség közgazdasági osztályának főnöke, s a prefektúra titára Prodanovits Lyubica aradi urhölgygel. Déli fél 1 órakor volt a polgári esküvő az aradi városházán, a tanúk dr. Kelemen Gábor és Prodanovits Mladin voltak. Délután öt órakor folyt le ünnepélyes keretek közt az egyházi esküvő az aradi görög keleti katedrálisban. Este esküvői lakoma volt a Fehér Keresztben. A rokonszenves fiatal párt nagyon sok szerencsekívánnal keresték fel.

Eredeti francia divatlapok 18 L-től KNIESZER lakolalkönyvkereskedésében.

— Éjszakai rablótámadás Aradszében. Tegnapról mára virradó éjszaka nagy rémületet okozott Arad Szében egy rablóbanda, amelynek tagjai egy kereskedőnek a lovait akarták ellopni. A tettesek Szilágyi Mihály ségát lakos kertjén keresztül behatoltak Riedl József kereskedő udvarára és ott felfeszítették az uccára nyíló nagy kaput és az istálló ajtaját. Két lovat kivezettek az istállóból és meg akartak szökni. Közben a házőrző kutya ugatni kezdett, mire felébredt Riedl és fegyvert ragadvakirohant az udvarra. A rablók meg akarták támadni a kereskedőt, azonban mikor meglátták a kezében levő fegyvert, elmenekültek. Riedl József az esetről jelentést tett a rendőrségnek, ahol megindították a nyomozást.

GROSS és RENDY

modern uriszabósága Arad, uJ Neuman-ház.

— Titokzatos hulla a Marosban. A milovai csendőrség telefonon jelentette az aradi ügyésznek, hogy Milova község határában a Maros egy teljesen feloszlásnak indult ember holttestét vetette partra. A hullát már annyira kikozdte az envészet, hogy a nemo sem volt megállapítható. Az ügyész elrendelte a holttest felboncolását, hogy megállapíthassák a halál okát. A csendőrség véleménye szerint a holttest mintegy három hónapig lehetett a vízben, s nincs kizárva, hogy bűntény áldozata, mert a feje majdnem teljesen hiányzik.

— **Elsüllyedt török teherhajó.** Konstantinápolyból táviratozzák: A Szabandia török tehergőzös a Duna torkolatával szemben, a Fekete-tengerben elsüllyedt. A tehergőzös 13 matróza a vízbe fulladt.

— **A Simplon új menetrendje.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a mai naptól kezdve előreláthatólag hat havi időtartamra megváltoztatta a Balkánon keresztül közlekedő Simplon-Orient-Express menetrendjét. Az új menetrend szerint a Simplon 16 óra 45 perckor indul el Bucurestiből, 6.07-kor érkezik Temesvárra és 7.40-kor hagyja el Zsombolyánál az országot. A Szerbia felől jövő express 22.23-kor fut be Zsombolyára, 23.26-kor indul Temesvárról és 13.35 perckor ér Bucurestibe.

— **Végző nyugovóra helyezték Martinovics hamvait.** Budapestről táviratozzák: Martinovics Ignác és hat vértartófiának földi maradványait — akiket elszakadási törekvéseik miatt 1795-ben a Vérmezőn fejezték le — a fővárosi levéltár páncélszobájából elvitték és a Kerepesi temetőben díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra.

— **Szétugrasztott gyűlés Pesten.** Budapestről táviratozzák: A rendőrség ma az egyik József-uccai vendéglőben egy Váci-párti gyűlésen ütött rajta és a résztvevők közül 17 férfit és 2 nőt vettek őrizetbe.

— **Átrepültek az Atlanti Óceánt.** Newyorkból táviratozzák: René Fonck kapitány, a legnevesebb francia aviatikusok egyike az Atlanti Óceán átkelésére készül. Fonck kapitány utia Newyorkból indul ki. Az amerikai partok mentén Newfoundlandig repül, onnan az Óceánon keresztül Írország déli csücskéig nem száll le. Ezután Anglián és a La Manche-csatornán keresztül a leghorizontális repülőterre repül és ott végleg leereszkedik. Az elindulása napjaikz eltelő időt gépének kipróbálására s az Atlanti Óceán az időjárásról érkező hírek tanulmányozására fordítja.

— **Természetes halált halt meg az aradi kisfiú.** Az Aradi Közlöny mai számában jelentették, hogy Dreicin Miklós, Dreicin György aradi lakos két esztendőes fiacskája gyanús tünetek közt kiszendvedt. A gyermeknek receptet írt a kezelőorvosa s az apa a rendőrségnél tett jelentése szerint, amint bevette az orvosságot, görcsöket kapott és rövid szenvedés után meghalt. Az ügyészség a rendőrség jelentése alapján elrendelte a gyermek hullájának felboncolását. A boncolást dr. Bradean Athanas vármegyei főorvos Missir királyi ügyész jelenlétében tegnap hajtott végre. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek halálát kétoldali tüdőgyulladás okozta és mérgezési tüneteket egyáltalában nem fedezett fel a boncolás. A főorvos jelentése alapján az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Öngyilkos bolgár exminiszter.** Szófiából táviratozzák: Sztojkov volt miniszter ma agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Vasúti szerencsétlenség Párisban.** Párisból táviratozzák: Audely állomáson a személyvonat kiskilott és több kocsi felborult. A szerencsétlenség akkor történt, amikor a vonat a váltón haladt keresztül. Az utasok közül egy meghalt, hárman súlyosan megsebesültek és többen könnyű sérüléseket szenvedtek.

Szenzációs fordulat a Tisza-gyilkosság ügyében.

Meg vannak az igazi gyilkosok. — Aki Tisza Istvánra fogta a halálthozó Manlicher-t.

(Budapest, augusztus 19.) A Budapesti megjelenő „Esti Kurir” szenzációs formában közli, hogy a Tisza-gyilkosságban nagy fordulat áll küszöbön. Endrey Rudolf budapesti ügyvédhez már régebben beállított egy asszony, aki közölte vele, hogy ismeri Tisza István gyilkosait, akik ezidőszent is Budapesten tartózkodnak. Az asszony olyan pontos adatokat szolgáltatott, hogy az ügyvéd közölte azokat Szrubián rendőrtanáccsossal, aki annak idején a Tisza-gyilkosság ügyében a nyomozást vezette. A rendőrtanácsos kihallgatta az asszonyt, azonban hettek multak el anélkül, hogy további lépést tett volna a rendőrség.

Mint ismeretes, Földváry dr., a

ki annak idején védői szerepet töltött be a Tisza-gyilkosság főtárgyalásán, már hosszabb ideje próbál perújítást kieszközölni védenecé, Gärtner Marcel érdekében. Most ennek az asszonynak vallomását is felhasználta és utána járt az asszony által bementott adatoknak. Földváry dr. nyomozásának eredményét memorandumba foglalta és a jegyzőkönyv másolatát átadta a sajtónak.

Földváry megállapítja, hogy a gyilkosságot Z. U. és A. B. budapesti lakosok követték el. A. B. vezette az autót Tisza István vilájához, Z. U. pedig Manlicher-fegyverből több lövéssel leterítette a miniszterelnököt. Budapesten nagy érdeklődéssel várják, hogy milyen fordulatot ad ez az új leleplezés a Tisza-gyilkosságnak.

Szenzációk egy felbontott aradi eljegyzés körül

A vendégségbe jött rokon titokzatos aknamunkája, kiutasítják Aradról a boldogság szétrombolóját.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi előkelő társaságokban mostanában egy általánosan ismert és előkelő aradi urileány váratlanul felbontott eljegyzéséről esik igen sok szó. Nem is annyira az eljegyzés felbontása a szenzáció, hanem annak rejtélyes előzményei érdekesek, amelyek talán soha nem kerülnek nyilvánosságra, ha hivatalos iratok nem leplezték volna le ezt az elítélendő aknamunkát, valószínű embervadászatot, amelynek más célja nem lehetett, mint két fiatal lény boldogságának szétrombolása.

A történet ott kezdődik, hogy az előkelő aradi urileány kezét néhány hónappal ezelőtt egy rokonszenves, ismert aradi fiatalember megrkerte. A fiatalok már régebben ismerték egymást, kölcsönös szerelemre lobbantak, hamarosan megértették egymást és elhatározták, hogy örök friggyel pecsételik meg szerelmüket. A szülőknek is tetszett a frigy, mindkét részről megtörtént a bejegyzés, megtörtént a kézfogó s a fiatalok boldog örömmel várták az esküvőt.

Néhány héttel ezelőtt Aradra érkezett rokoni látogatásra az urileány családjához J. I. budapesti egyetemj. hallgató, aki azonban nemsokára igen nagy szomorúságnak lett előidézője. Ma még nem tudni, mi vezérelte tettében, talán szerelmes lett a szépségéről és műveltségéről egyformán ismert urileányba, de az történt, hogy a fiatalember mindent elkövetett, hogy vizálty hintsen a szerelmesek közé. Először a vőlegényt vette munkába és hosszaintrika után sikerült felkelten benne az alvó szörnyeteget, amely minden szerelmes szívében leskelődik, amely már sok tragédiának lett okozója: a féltékenységet.

— **Merénylet egy német gyorsvonat ellen.** Braunschweighból táviratozzák: A berlin-kölni gyorsvonat Isenbüttel és Lehrte között kiskilott. A mozdony és hét kocsi

Utána pedig a szerelmes menyasszonynál intrikált a vőlegény ellen s végre sikerült elérnie azt, hogy az elmúlt napokban kinos jelenet játszódott le a fiatalok között. A vége az lett, hogy az urileány visszaadta a gyűrűt vőlegényének, aki haraggal szívében vált meg egyestől. Szakítás történt. Ugy látszik azonban, hogy hamarosan kiderült a vendégfiatalember minden kritikát megérdemlő nemtelen aknamunkája. Tegnap ugyanis névtelen feljelentés érkezett be az aradi szigurancára J. I. ellen, akit a feljelentés azzal vádolt, hogy tartózkodási engedély nélkül van Romániában s ezt az illetéktelen itt-tartózkodást arra használja fel, hogy titokzatos okokból vizálty hintsen előkelő aradi uricsaládok között s boldogtalanná tegyen egy szerelmes fiatal párt. A sziguranca a feljelentés nyomán felhívta J. I.-t, hogy jelentkezze, a fiatalember azonban egy közeli aradmegyei községbe utazott, ahol most hirtelen meg akarja hosszabbítani tartózkodási engedélyét. A sziguranca ma este telefonon érintkezésbe lépett a községgel s a mennyiben engedélye nem nyert meghosszabbítást, elrendelte, hogy a fiatalember haladéktalanul vizgék át a határon, mivel idegen állampolgár létére tartózkodási engedély nélkül egy napig sem maradhat az országban.

Igy legalább a méltó büntetés nem marad el azzal szemben, akitnek romboló munkája két szerelmes lény boldogságát dulta fel. Az intrikust kitoloncolják s ezzel talán az is elérhető lesz, hogy a rosszakaratu, bajkeverő ifju eltávolításával behagdenek a mestersegesen ütött sebek, az elválasztott ifju szerelmes pár ujra megtalálja egymást, hogy örökéleten át haladjanak együtt a boldogság virágos országútján.

kiskilott és pozdorjává törték. A szerencsétlenségnek hét halottja és igen sok súlyosan sebesültje van. A szerencsétlenséget sintörés okozta, aminek oka a csavarok ki-

szedése volt és a csavarokat meg is találták a pályatesten. Ebből arra következtetnek, hogy merényletről van szó.

— **Elszabadult motortrickli.** Bécsből jelentik: Különös baleset történt tegnap az osztrák fővárosban. Hohl József üzleti kifutó egy motor-tricklin robotgott a Favoriten-uccán végig a belváros felé. A motorosra felszerelt szekrény fedele hirtelen felpattant és a tricklit vezető kifutót oly erővel ittötte homlokán, hogy az ájulane esett le az uccára. A gazdálán motoros tovább szaladt s nagy riadalmat okozott a közönség között. Szerencsére azonban nem történt nagyobb baj, mert az egyik ucca kanyarulatánál megállott a gép, anélkül, hogy valamiben, vagy valakiben kár okozott volna.

— **Szerencsés zuhanás.** Bécsből jelentik: Szinte a csodával határos módon menekült meg egy hat éves kisfiú a biztos haláltól. — **Tromha,** bécsi postás felesége a kettenbrücken villamos megálló mellett haladt el kistáival. — A megálló jóval az ucca színvonalá alatt fekszik. A kisfiú egy brizetlen pillanatban az út szélén álló rácsra kuszott fel s hirtelen elvesztve egyensúlyát, előbb a perrom tetejére, majd egy épen herobogó vonat fedelére bukott. Szerencsére egy kiszálló utas az utolsó pillanatban elkapta a szinte zuhanó fiút, akit egy hajszál választott el a haláltól. A kisfiú szerencséje az volt, hogy nem esett a közben levő magas feszültségű villanyvezetékre, amely egy pillanat alatt végzett volna vele. Így csupán kisebb horzsolást szenvedett, amelyet a mentők bekötöztek s utána átadták a haláltól menekült kisfiút a félelemtől szinte megdermedt anyjának.

— **Lábizzadás ellen Anosmin** kap ható a Rozsnyay-gyógytárban Arad. Csomagolópapír olcsón, Kerpelnél.

Megveszi a kormány a szászvárosi Kuun-kollégiumot.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes miniszterlátogatás volt Orastien (Szászváros) Petrovici közoktatásiügyi miniszter és dr. Groza Péter miniszter látogatnak el Orastiere, akiket a város lobogódiszben fogadott. A város előkelőségeinek üdvözlése után a miniszterek a Kuun-kollégiumba hajtottak, hogy a kollégium épületének átvétele ügyében tárgyaljanak dr. Szöllősy Jánossal, az intézet gondnokával. A kollégium ugyanis az intézet nyilvánossági jogának megvonása óta üresen áll és a helybeli „Aurel Vlaicu” liceum vezetősége lépéseket tett, hogy az épületet vagy bérbe vehesse, vagy pedig megvásárolhassa, miután a liceum jelenlegi helyiségei szűkeknek bizonyultak. Az erre vonatkozó tárgyalások a miniszterek és a gondnok között a kollégium disztermében folytak le, de még egyelőre nem végződhetek eredménnyel, mert dr. Szöllősy János a rendelkezésre álló rövid idő alatt nem tudta beszerezni a kolozsvári főtanács meghatalmazását. A miniszterek így eredménytelenül távoztak, de a kormány az ügy elintézését, dr. Groza Péterre bízta, aki a legközelebbi napokban letárgyalja az ügyet.

Urosz tiszték robbantották fel Csepelt.

Fantasztikus feljelentés érkezett a pesti rendőrségre.

(Budapest, augusztus 19.) Uj szenzációja van a csepeli robbanás körüli nyomozásnak. Az történt, hogy a csepeli robbanással kapcsolatban érdekes bejelentést tett Zimmermann Ede hentesmester, aki a Gólya-ucca 44. számú házban lakik. Elmondta a főkapitányságon, hogy jelenleg állásnélkül van és hogy családját eltartassa, ügynökösködésbe kezdett. Hangversenyjegyek terjesztése céljából vonatra ült, hogy Kecskemétre menjen. A vonaton megismerkedett egy társasággal, amelyben egy elegánsan öltözött férfi is volt, akit a többiek Wladimir keresztneven szólítottak. A beszélgetésből vette ki Zimmermann, hogy a Wladimir orosz tiszt volt, aki magyar hadifogságba esett s azóta itt él.

Zimmermann megismerkedésekor jelezte, hogy a kecskeméti polgármesteri hivatalban, hogy engedélyt kérjen a jenyarusításhoz. Az engedélyt nem kapta meg, mire elhatározta, hogy visszatér Budapestre. A vonatra azonban várni kellett s ezért beült a Beretvás-szálló kávéházába. A szomszéd asztalnál felismerte a Wladimir nevű urat, aki egy elegáns fiatalemberrel ült egy asztalnál. A két ember oroszul beszélgetett. — Zimmermann maga is évekig volt orosz fogságban és jól tudott oroszul, résebben pedig Amerikában járt és angolul is folyékonyan beszélt. Hallotta, amint a Wladimir nevezte ezt kérdezte:

— Meghoztad a pénzt?
A másik, aki cseh akcentussal beszélt az orosz nyelvet, így válaszolt:

— Igen, de csak akkor adhatom át ha a munka el van végezve.

Wladimir: Becsületszavamra mondom, hogy a munka készen van és már csak a pénz hiányzik — folytatódtott a párbeszéd.

A cseh: Csak akkor adhatom át, ha a munka teljesen kész.

Wladimir: Amíg a pénzt nem kapom meg, addig a munka „Csépl-en” nem lesz befejezve.

Ekkor észrevették, hogy Zimmermann figyelte őket és angolul folytatták a beszélgetést.

Wladimir: Vagy adsz pénzt, vagy nem csinálunk semmit. Két ember vár a „Csépl-en” mindegyiknek tízezer szokol jár. Amíg pénzt nem kapnak, addig nem lesz semmi. A cseh kissé gondolkodott, majd így szólt:

— Hát nem bánom, odaadom, 30.000 szokol van nálam, csinálj meg az ügyet.

Az asztal alatt át is adott a Wladimir nevűnek egy csomag pénzt.

A beszélgetést Wladimir fejezte be ezekkel a szavakkal:

— Ha rendben lesz, akkor reggel 9 órakor találkozunk Szobon a vasútnál. Ha baj lesz, akkor a kassa-oderbergi vonaton. Miskolc és Kassa közt találkozunk.

Ezzel fölkeltek és kimentek. Zimmermann utánuk ment és látta, hogy az evangélikus templom mellett egy szürke autóra ülnek fel és elrobognak.

Zimmermann még este visszatért Budapestre, leküldt aludni és a robbanásról csak a másnap reggeli újságokból értesült. Azonnal a főkapitányságra sietett és elmondta, hogy milyen párbeszédet hallott Kecskeméten.

A fantasztikus vallomásból a rendőrségen nem hisznek el semmit. Józan ésszel nem is tételvezhető fel, hogy olyan emberek, akik ilyen rettenetes gaztettet ilyen óvatosan és körültekintően tudnak végrehajtani, hogy minden hatóság figyelmét ki-

Megkezdődtek a védbeszéd a frankpörben.

Nádasy nem kér enyhébb ítéletet. — A francia jegybank ragaszkodik az egy frank kártérítéshez.

(Budapest, augusztus 19.) A pesti ítélőtábla árkados bejárata előtt ma is már a kora reggeli órákban óriási tömeg tolong, egymást lökdösik az emberek. Tola-kodnak, veszekednek, hogy minél közelebb kerülhessenek a kapuhoz. Hiábavaló azonban minden buzgálkodás: az ajtónál szigorú rendőrkordon fogadja az embereket.

Nádasyt, a volt országos főkapitányt mosolygó arcok fogadják, a vádlottak legnagyobb része már megérkezett és kedveskedően integetnek a volt országos főkapitány felé, aki kék zakójában ide-oda integetve, lépked el mellettük, mindenkiel barátságosan kezét fog, azután hátamögé kapja karjait és kemény léptekkel siet helye felé, az első sor első székéhez.

Egyszerre csak felugrik, oda-megy a bírósági jegyzőhöz és a következőket mondja:

— Kérem szépen, a titkárom, Binder kapitány eljön. Beszélmem kell vele, kérem hozzám küldeni. A jegyző tudomásul veszi a bejelentést.

Ezalatt lassacskán meg is telik a vádlottak két széksora. Bent a teremben még egyszer odajönnek Nádasyhoz a frankügy elítéltejei és Nádosynak mindenkihez van szava. Az egyiknek nagy nevetéssel csap a tenyerébe:

— Na, te jól meghíztál, öregem, úgy látszik, jól tett neked az ügy.

A megszólított vidáman válaszolja:

— Igen, hat kilót híztam.

És így sorra, egymásután. Nádosynak igaza van, a vádlottak vele együtt igen jó színben vannak, barnára lesült arcukról szinte sugárzik a megelégedés, hogy ismét ilyen szépen együtt lehetnek. Valahogy olyan benyomást keltenek, mintha kaszinóban lennének és a nyaralás után összetalálkozva, a viszontlátás örömeire elmesélik élményeiket.

Baross Gábor, a Postatakarék-pénztár volt vezérigazgatója, akit a törvényszék fölmentett, nagyon díszkréten viselkedik, szerényen visszavonul és csak akkor ül le helyére, amikor már jelentik, hogy a főtárgyalás megkezdődik.

A bírói pulpitus mögött, a hátsó sarokban két őszhajú férfi foglal helyet. Az egyik Johnes Levely, angol, a másik Arthur Barret amerikai ügyvéd, akik a bécsi igazságügyi kongresszusról jöttek Budapestre és a főtárgyalási elnöktől engedélyt kaptak arra, hogy megjelenhessenek. A vádhatóság képviselője mellett Auer Pál dr. ül, a Banque de France

kerülték, egy kecskeméti kávéházban, tehát nyilvános helyen, tanuk jelenlétében hangosan beszéljenek ilyen dolgokról, nyilvánosan pénzt adjanak át egymásnak és azután robbanjanak el az autójukon, noha úgy a megbeszélést, mint a pénzáradást utközben az autóban tanuk nélkül elvégezhették volna. Valószínű, hogy az egész mese Zimmermann agyában született meg.

jogi képviselője. Hamarosan megérkezik egy nagy fekete bajszos, alacsony uriember: mindenki emlékszik még jellegzetes arcára: Collard Hostingue, a francia bank felügyelője, aki pontosan megérkezett Budapestre, hogy jelen lehessen a frankpör másodfokú főtárgyalásán.

A közönség között csak két nő szorong, néhány detektív és rendőrön kívül alig van közönség. Mindössze három padosor áll rendelkezésére az érdeklődőknek, a többieket a vádlottak, a védők és újságírók foglalják el. Külföldről is több hírlapíró érkezett.

Befejezték a bizonyítást.

Windtschgraetz Lajos hercege, a mai tárgyaláson sem jelent meg és védője helyettesítette. Dr. Gádó István elnök felolvasta az ítélőtábla határozatát, amely szerint a bíróság a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó összes kérelmeket Gerő Lászlóé kivételével elutasította. Gerő azt kérte, hogy sajátkezűleg írt memorandumát olvassák fel, amely első sorban a térképészeti intézet alkalmazotainak esküszövevére vonatkozott. A védők a táblát határozta ellen semmisségi panaszt jelentettek be és ezután Gerő memorandumát felolvasták. Az elnök ezzel a bizonyítást befejezettnek jelentette ki.

A főügyész Baross és Szörtséy is vádolja.

A főügyész megkezdte védbe-

Letartóztatták Nagyvárad munkásvezereit.

Éhségstrájkot kezdtek a kolozsvári hadbíróóság börtönében.

(Oradea-Mare, augusztus 19.)

Az elmúlt hét elején a nagyvárad-i sziguranca, illetve az ottani katonai hatóságok letartóztatták Bukova Ferenc munkásszakatnáci titkárt, Ullmann Sándor kulturbizottsági elnököt, Almási Sándor és Sándor József szakszervezeti vezetőket, továbbá Székely Ferenc és Fodor Káti szakszervezeti tagokat, akiket szigorú ledezett mellett átkísértek a kolozsvári hadbíróóság fogházába. A letartóztatottak sürgették kihallgatásukat, egyben kérték, hogy közzöljék velük letartóztatásuk okát.

Miután kívánságukat napokon keresztül nem teljesítették, éhségstrájkba léptek és nyolc nap óta sem ételt, sem italt nem vesznek magukhoz. A sztrájkolók egészségi állapota ma már aggasztóvá vált, azonban a letartóztatás okát még mindig nem közlik velük.

szédét és hangsúlyozta, hogy az egész civilizált világ figyeli a pert, ami természetszerű folyamánya a per nagyságának és előkelő vádlottjainak. Már az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a frankhamisítás értelmi szerzője Windtschgraetz herceg volt, aki egész vagyonát rááldozta az akciónak. A pör főbírója azonban dr. Nádasy Imre, aki segédkezett a büntető véghezvitelében, dacára annak, hogy az ország törvényeinek legfőbb őre volt. Kéri Baross Gábor és Szörtséy József bűnösségének megállapítását is, akik a hamis pénz forgalombahozza alában részt vettek. A főügyész hangzó attamég, hogy az ítéletnek arányban kell lennie a büntet nagyságával.

Nádasy nem kér enyhébb ítéletet

A védbeszéd elhangzása után dr. Gádó Jenő, dr. Nádasy Imre védője beszélt, aki bejelentette, hogy visszavonja a törvényszék főtárgyaláson Nádasy javára tett felebezését, amire vonatkozóan megkérdezték Nádasyt is és a volt országos főkapitány kijelentette, hogy beenyugszik ebbe. Dr. Auer Pál ügyvéd, a Francia Bank budapesti megbízottja kérte ezután, hogy a bíróság utasítsa el az egyik vádlottnak azt a felebezését, amely a francia nemzeti banknak kártérítésként megállapított egy frankra vonatkozik. — Auer kijelentette, hogy hivatalos helyről utasították a pör érzelmi részének megvilágítására.

A koncilians francia jegybank.

— Nemcsak a Banque de France, — mondotta dr. Auer Pál — hanem Franciaországban mindenki tisztában van azzal, hogy a magyar nemzet elléli a bűncselekményt. Epen ezért szükségesnek tartom a két ország közötti jó viszony ápolása érdekében annak kijelentését, hogy az ügyvel kapcsolatban a francia lapokban megjelent támadások sohasem irányultak a magyar nemzet, hanem csak a vádlottak ellen. Biztosra veszem, hogy az ítélőtábla nem tagadja meg a sértetől az egy frank kártérítést. Auer Pál dr. beszéde után a védőbeszédet kezdték meg.

A nagyvárad-i munkásság, mely, értesült vezetőik kétségbeesett helyzetéről, ma délelőtti ötszáz tagu küldöttséget menesztett Jacob prefektushoz, hogy intervencióra kérjék. A munkásság elal-lotta a vármegyeháza Nagy Sándor-uccai bejáratát és feltódult a folyosókra, ahol a prefektus elé való bebocsátásukat kérik.

A prefektus, titkára után közölte a küldöttséggel, hogy legfeljebb 3—4 munkást hajlandó fogadni, abban az esetben, ha a többiek elhagyják a prefektura épületét. A munkásság nem volt hajlandó teljesíteni a prefektus kívánságát, mire a telefonértésítésre elősiető lovasrendőrök távozásra szólították fel a tömeget, amely azután rendben szétoszlott. Az izgalmak lecsillapultával a prefektus fogadja a munkásság három tagu küldöttségét, amely a letartóztatott munkásvezetők szabadonbocsátását kéri.

Jorga a néppárttal akar együttműködést.

Ellentétek a nemzeti párti vezérek között. — Szétbomlik a nemzeti és parasztpárt választási koalíciója.

(Bucarest, augusztus 19.) A belpolitika berkei néhány nap óta ismét hangosak. Ezúttal a nemzeti-parasztpártok régóta húzódozó torzalkodásának friss eseményei kerülnek a belpolitikai érdeklődés homlokterébe s minden vonalon most már határozottan meg vannak győződve arról, hogy a két párt között már csak napok kérdése lehet a fuzió felszámolásának megkezdése. A két párt között nyílt ellentétekre utabban az adott okot, hogy úgy a bucuresti-i, mint az ilfovi jelölések tekintetében a nemzetiek többsége nyíltan megtagadta a parasztpárttal való további együttműködést s a két kerület szenátori mandátumára csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült Maniu Gyulának Pan Halipát kandidáltatni a szeptemberi időszaki választásokra.

Mint a jelentések mondják, a nemzeti párt értekezletén hosszas vita után győzött csak Maniu álláspontja, amely szerint a nem-

zeti párt és a parasztpárt közötti választási egyezményt fenntartják az időközi választásokra is. Maniu szíkságosnak mondotta Pan Halipa bucuresti-i jelölését Bessarabia fránti rokonszenv jeleként is, mégis a pártvezetőség egyes tagjai kijelentették, hogy inkább megsemmisítetik szavazatukat, semmint a parasztpártra adják.

A Cuvantul ezekről a jelentésekkel kapcsolatban megállapítja, hogy a hozott határozatok ellenére is a két párt közötti barátság likvidálása küszöbön áll.

A Cuvantul értesülése szerint ugyanis a két párt közös jelölőbizottságának ülésén kibomlott ellentétek nem maradhatnak komolyabb hatás nélkül. Már maga az a tény is — írja a lap — hogy a nemzetiek mindössze csak egy helyet — és azt is csak igen heves veszekedés után — engedték át a parasztpártnak, annyira elmelegesítette a két párt közötti vi-

szonyt, hogy a fuzió felszámolása ugyyszólván elkerülhetetlen. A lap úgy véli, hogy a két párt szétszakadása legkésőbb a szeptemberi választások után fog megtörténni, amikor a parasztpártiak meggyőződnek az egyidőre ugyan még elcsendesített nemzeti párti többség ellenséges indulatáról.

A nemzeti párt kebelén belül ezenkívül más bajok is vannak. Jorga Miklós professzor ugyanis, mint a nemzeti párt elnöke Valeriu de Munteban kijelentette egy újságírónak, hogy nem tud semmit a nemzeti párt és más pártok közötti tárgyalásokról, de ha bármilyen megegyezés is jött volna létre, azon az ő aláírásának is szerepelni kellene, egyébként a megállapodást e nélkül érvénytelennek tekinti. A liberálisokkal nem szándékoznak tárgyalni, mert ez a második kormányzó-párt megszűnését jelentené, inkább azt hiszi, hogy a néppártal jön létre az együttműködés.

nagy segítséget jelentett az a körülmény is, hogy az uradalom vízvezetékekkel van felszerelve és így annyi víz állott rendelkezésre, amennyire szükség volt.

Megindult a házépítés Aradon

Harminc kis ház építésére kéri engedélyt.

(Saját tudósítónktól.) A permanens bizottság mai ülésén több aradi építkezéshez adott engedélyt. Kellemes feltűnést keltett, hogy ma nem kevesebb, mint 30 kis háznak az építését kérvényezték és természetesen, hogy a bizottság örömmel adta hozzájárulását. Dr. Graur Viktor fogorvos egy villa építésére kéri engedélyt a Borona-uccában. A terv szerint a villán torony is lesz, amely kétszer olyan magas, mint maga a villa. A bizottság engedélyezte. Foglalkoztak még Ganea Jánosnak a renitens aradi háztulajdonosnak ügyével. A permanens bizottság egyelőre nem él azzal a joggal, hogy a háztulajdonos költségén elvégezteti a renoválást, hanem felszólítja, hogy tíz napon belül végezze el a javításokat. Amennyiben a felszólításnak nem tesz eleget, 10.000 lej pénzbírsággal sújtják s azonkívül az ő költségén renováltatják a házat. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Ganea abból az arányilag kis házból havi 7000 lej lakbért kap s így az anyagi lehetőség megvolt ahhoz, hogy a házat kijavíttassa.

Az Élet harcol a Halállal Jászai Mariért.

A világhírű magyar tragika súlyos betegsége. — A nagy művésznő nem hisz az orvos-tudományban.

(Budapest, aug. 19.) Hónapok óta a budapesti városmajori János-szanatórium lakója Jászai Mari, a Nemzeti Színház nagy tragikája. A nagy művésznő súlyos beteg. Állapotáról már gyakran terjedtek el riasztó hírek, amelyek szerencsésen alaptalanoknak, de sajnos, csak koraiaknak bizonyultak. Cukorhaján kívül egy régi influenza maradványai emésztik. Mindehhez még tudókomplikáció is járult, amit azonban legyűrt a Nagyasszony hihetetlenül erős szervezete.

Csunya nyár után szép időt hozott az őszi nyári hónap. Jászai Mari élete ereje fog, mint a gyertya. Erős volt, határozott, katona. Most gyengébb és gyengébb. Bágyadt és hajlik a szentimentalizmusra. Egy hárfá áll a szobájában, ezt pengeti néha egy fiatal, kedves művésznő. Az akaratos, kemény asszony néha el-lágyul. Csittet int az újával:

— Csönd... ne zavarjuk a betegeket.

A közérzetére volt mindig a legtöbb panasz. Napról-napra betegsége éri magát és szenved olyankor is, ha jól érezhetné magát. Azt képzei, hogy a környezete nem veszi komolyan a betegségét. Minden beteg önkénytelen cselekedetekkel akarja bebizonyítani, hogy valóban beteg és nem tehet arról, hogy kellemetlenséget okoz a körülötte levőknek. Jászai Mari annyira ügyel erre, hogy mondja is, erőlteti is. Ha valaki a szobába lép és illedelmesen, elfogódottan kérdi:

— Hogy van, Nagyasszony?

— Hát hogy lennék?! — kiált ilyenkor. — Ha jól volnék, itt lennék én?!

Egyik mindennapos látogatója valamelyik reggel szokatlanul gyengének, sápadtnak találta. — Nem tartharta vissza a megdöbbentést:

— Szegény Nagyasszony, de rossz szíven van. Sokat szenved-

hetett az éjszaka.

Jászai Mari szinte felélenkült ezekre a szavakra.

— Ugy-e! Te vagy az egyedüli, aki velem érzel! Ugy-e, látszik, hogy nem szimulálok?

Az orvosokra haragszik. Pedig minden megtesznek, hogy szaporítsák a Nagyasszony megszámlált földi idejét. Nem enged magához közel őket.

— Az orvosok tettek betegsége —

hajtogatja.

Kezelőorvosa, szimpatikus fiatal ember, órákhosszat, könyörgött, hogy megtapintassa a pulzusát. Végre fáradtan az ellenkezéstől, megadással odanyújtotta a karját.

— Itt van. Ugy sem ért hozzá.

Süt a nap, szól a hárfá, csikorgognak a kerüi kavicsok. Jászai Mari harcban áll az orvosokkal. Az élet harcol a halállal az ágya fejénél.

Veszedelemes robbanás

Weisz Manfréd birtokán.

Foszfor-explozió tüzet idézett elő, de a nagyértékű kastély megmenekült a veszedelemtől.

(Budapest, augusztus 19.) Tragikus véletlennek látszik, hogy a csepeli katasztrófát ma újabb katasztrófa követte: a Weisz Manfréd-féle tolnamegyei birtokon foszforrobbanás következtében ma tüzvész pusztított. Weisz Manfrédnek Felsőíreg közelében Szemcséden nagyobb birtoka volt, a melyet halála után leánya, Marietta örökölt, aki báró Kornfeld Mórinak, a Ganz-Danubius gyár vezérigazgatójának a felesége. A gyönyörű kastély mellett van a központi uradalmi igazgatóság épülete, amely szintén emeletes ház, a hatalmas gőzmalom, a gazdasági lakások, a munkáslakások épületei és a raktárak. Az igazgatósággal szomszédos egyik épületben foszfort tartottak, amelyet a kártékony állatok és rovarok kiirtására szereztek be. Szerencsére ezúttal nem volt nagy foszformennyiség együtt. Ez a kis mennyiség is azonban hangos robbanással vetett lobot ma délután fél öt órakor. Az irodában már ekkor csak Viola György irodaszolgá tartózkodott, akit éppen ezen a napon bíztak meg több millió értékű készpénz felváltásával. A szolgának sikerült a pénzt kimen-

teni és rövidesen megszólalt a gőzmalom szirénája is, amelynek hangjára a közeli faluk lakossága is felkerekedett, hogy segítsen a tűz eloltásában. Fél óra alatt sikerült a tüzet eloltani és így megmenekült nemcsak az uradalom nagy értékei, hanem a kastélyt is csodás műkincseivel. Kornfeld báró és családja Svájcban tartózkodik, akiket távirati úton értesítettek a szerencsés kimeneteli tüzvészről. Kornfeld bárókat a környék népe rendkívül szereti és ennek tulajdonítható, hogy olyan nagy szeretettel és önfeláldozással siettek a bárók vagyosságának megmentésére. A közel-múltban juttatott Kornfeld báró 100 milliósi kamatmentes kölcsönt a felsőíregi községi takarékpénztárnak, hogy az továbbra is kielégítse a nehéz gazdasági viszonyok között élő szegényebb gazdaemberek hitelszükségletét. A közel-múltban pedig ötven milliót adott a pécsi irgalmasok kórházának felszerelésére, száz milliót a néprajzi társaságnak a kultúrális törekvések előmozdítására, tekintélyes összeget pedig a szemcsédi templom javítására és egyéb egyházi célokra. A tűz eloltásában

Vizi-kirándulás

Dévától Aradig.

A Hellas sportklub társas-turája.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Hellas sportegyesület tizenöt tagja, holnap reggel Dévára utazik, ahonnan nyolc turahajóval kétszáz kilométeres utat tesznek meg visszafelé a Marosra. A rendkívül érdekes kirándulás résztvevői reggel fél öt órakor indulnak el Aradról és Dévára érkezésük után megtekintik a történelmi nevezetességek várát. Déváról a nyolc turahajóval délután négy órakor indulnak el. Még ezen a napon Marosillyre érkeznek, ami harminc kilométeres utat felel meg. Az éjszakát három szóróan Marosillyre mellett töltik s kora reggel indulnak tovább. Délig Soborsinba érnek és a déli pihenés után elindulnak és este érkeznek Konopra. A harmadik nap délelőttjén Solymosra érkeznek a kiránduló társaság. Megtekintik a solymosi várat s a déli pihenést Radnán töltik el. Vasárnap este nyolc órakor érkeznek meg a kirándulók Aradra. A Hellas tagjai ünnepélyesen fogadják őket és több csolakkal eléjük mennek a temesvári hidig. A megérkezés után ünnepi vacsora lesz a Hellas sportegyesület telepén.

A kiránduláson a következők vesznek részt: Hannauer István, Azary Terka, Holló Erzs, Krausz Böske, Azary András, Azary Ádám, Bakács Miksa és fia, Bakács Gyula, Hannauer István, Hirschmann Károly, János Attila, Weisz Endre, Weisz István és Buzás György, a sportegyesület gondnoka.

LEGUJABB.

Aranykeretben a román-francia szerződés.

Szobrot emelnek a román fronton elesett szerb katonáknak

(Bucuresti, augusztus 19.) A ma esti minisztertanács elhatározta, hogy Dobrudzsában Medjadia-Tabiában szobrot emel az elesett szerb, horvát, szlovén katonák emlékére. A leleplezési ünnepségen, ahol 1200 meghívott vendég lesz jelen, a szerb kormányt Hadzics tábornok képviseli, aki annak idején a dobudzsai

szerb hadsereg parancsnoka volt, s ma a király adjutánsa. A minisztertanácsban Mitileu külügyminiszter bemutatta a román-francia szerződés eredeti példányát, amely aranykeretbe van foglalva. Végül a Népszövetség őszi ülésének került szóba, s a minisztertanács főleg a ki-
sebbségi kérdéssel foglalkozott.

Megegyezés történt a nemzeti és liberális párt között.

(Bucuresti, augusztus 19.) A Politica és az Adeverul mai száma közli, hogy a liberális és nemzeti párt között előzetes megállapodás jött létre az együttműködés dolgában. A megállapodás szerint a liberálisok Erdélyben, a nemzetiek pedig a regátban kezdenek egy agitációs körutat, amely után megtörténhetik a végleges megegyezés. A liberálisok részéről Duca és Tatarescu jönnek Erdélybe, akik Kolozsvárra és Szovátra utaznának a nemzeti párti vezérekkel való tanácskozás céljából. E lapok híre szerint Duca Luduval is

tárgyalt, majd Bratlanu florica birtokára utazott.

Az Adeverul mai száma interjút is közöl Tatarescu volt liberális belügyi államtitkárral, aki kijelenti, hogy a liberális párt őszinte és természetesen szimpátiával kíséri a nemzeti párt fejlődését és örvendő új orientációjának, amely a nemzeti pártot a liberálisok mellé hozza. Arra a kérdésre, hogy mi történik akkor, ha a nemzeti párt mégis a régi politikájánál marad, Tatarescu azt felelte, hogy a liberális párt továbbra is a maga útján halad, mert egyedül is képes kormányozni.

KÖZGAZDASÁG.

Rádiummal termékenyítik meg a földet.

Egy olasz orvos világraszóló találmánya.

(Róma, augusztus 19.) Csodálatos találmánnyal gazdagította az emberiséget egy olasz tudós, akinek találmányával a gabonatermék termőképességét sikerült megsokszorozni és ezzel elsősorban Olaszország gazdasági életében fog előidézni forradalmi változást. A feltaláló, aki eredményeiről most számolt be Mussolini miniszterelnöknek, dr. Bioglio Mario, D'Annunzio háztörvise, az olasz tudományos körökben jól ismert hírneves orvos, aki a rádium segítségével nagy sikerrel kezelte különböző rákképződményeket. Rövid idővel ez előtt arra az érdekes felfedezésre jutott, hogy ha a fénym rádiumtartalmu vízzel juttatja be az emberi szervezetbe, úgy az a vörös vörsejtek gyarapodását idézi elő. Később a növényeken is próbált eredményeket elérni a rádium által. Kísérleteit immáron befejezte és egy olasz újságlírónak éppen akkor sikerült meginterjúvolnia a feltaláló orvost, amikor éppen Mussolini miniszterelnöktől jött, akinek beszámolt eredményeiről.

— Amikor a miniszterelnöknek bebizonyítottam, — mondotta Bioglio — hogy a rádium segítségével megsokszorozhatjuk Olaszország gabonatermését. Mussolininak az volt az ellenvétele, hogy 1 gramm rádium két millió lírába kerül. Azt feleltem, hogy egyetlen milligramm rádiummal olyan aktívítást fejthetünk ki a gabona-termésben, hogy sokszorosán megnövekedjen a rádium árá. A preparátumot „biodorosnak“ neveztém és az ezzel kezelt palánták a közönséges palántákkal szemben

meglepő fejlődést mutatnak. A legszebb eredmények eddig a rizzen mutatkoztak. A módszerem szerint kezelt rizspalánták tizenöt centiméterrel magasabbra nőttek és háromszoros termésmennyiséget eredményeztek. A gabonánál is éppen ilyen eredményt fogok elérni. A kormány segítségével egy kiállítást rendezek, amelyen a „biodoros“ által elért eredményeket akarom a külföldieknek is bemutatni.

Az olasz lapok fásaboknál keresztül foglalkoznak dr. Bioglio nagyjelentőségű találmányával.

Zürichben 2.42.50, Párisban 16.15 a lej.

Helyi valutaárf. (Augusztus 19.) Pénz: Márka 49, dollár 211, angol font 1025, francia frank 6.20, líra 6.80, cseh korona 6.10, magyar korona 340, dinár 3.60, schilling 30, svájci frank 39. — Ár: Márka 50, dollár 213, angol font 1030, francia frank 6.50, líra 7, cseh korona 6.30, magyar korona 330, dinár 3.70, schilling 30.30, svájci frank 40. Kifizetések: Berlin 51.20, Amsterdam 36.30, Newyork 213.75, London 1044, Páris 6.50, Milánó 7.18, Prága 6.36, Budapest 331, Zágráb 3.79, Bécs 30.35, Zürich 41.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus 19.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.70, Newyork 517.60, London 2515.25, Páris 14.85, Milánó 17.15, Prága 15.32.50, Budapest 72.25, Bucuresti 2.40, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdézárás. (Augusztus 19.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.70, Newyork 517.70, London 2515.75, Páris 14.95, Milánó 17.05,

Prága 15.43, Budapest 72.30, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.42.50, Varsó 58, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Augusztus 19.) Kifizetések: Páris 6.17, Berlin 51.20, London 1040, Newyork 214, Milánó 7.10, Zürich 41.50, Bécs 30, Prága 6.30. Valuták: Napoleon 880, márka 52, leva 1.55, török líra 1.20, angol font 1040, francia frank 6.60, svájci frank 43, líra 7.50, drachma 2.60, dinár 3.80, dollár 216, lengyel zloty 25, schilling 32, magyar korona 31, cseh korona 6.60.

Százmillió lej egyetlen szőnyegért.

Bladják a Habsburgok leghíresebb szőnyegét.

(Bécs, augusztus 19.) Különös alkudozások folynak jelenleg az osztrák kormány és két londoni múzeum között. A schönbrunni kastély lépcsőházát egy csodálatosan szép szőnyeg díszítette. Az ezer színben pompázó régi perzsaszőnyeg a Habsburgok tulajdona volt és most az osztrák kormányt a kritikus pénzügyi helyzet arra kényszeríti, hogy megváljon ettől a sok milliót érő műkinctstől. A perzsaszőnyeg a tizenhatodik században készült és I. Lipót császár kapta ajándékba Nagy Péter cártól. Az oroszok cáriához a perzsa sahítól került a szőnyeg, aki annak idején ezzel akart kedveskedni a nagy cárnak.

A tárgyalások a kormány és a két múzeum megbízottai között napról-napra folynak, az eredmény azonban kétséges, mert a kormány százezer font sterlinget kér a szőnyegért, ami több mint száz millió lejt tesz ki. A múzeumok azonban nem hajlandók ilyen összeget a szőnyegért fizetni. Az érdekes tárgyalások eredménye elé nagy figyelemmel néznek a világ összes műgyűjtői.

Művészet.

Bőzsi nagyság Siró violák

Kálmán Andor
szendrői és
dalai mindenütt
kaphatók. 3988

Kálmán zeneműkiadóhivatala
Timisoara.

MOZI.

xx Az aradi Marosparti mozgószínházban ma „Fekete hattyú“ szenzációs bűnügyi dráma 7 felvonásban. A főszerepben Elaine Hamerstein.

xx „A néma vádló“ reprizének sikere az aradi Apollóban. Nagy sikerrel vetíti újlag az aradi Apolló mozgószínház „A néma vádló“ című nagyszerű filmet, melynek az ad érdekességét, hogy a főszerepet egy pompásan idomított farkaskutya játssza. A főszerepeket Eleanor Bormann és Raymond Mc. Kee filmszínészek, azonkívül a pompás rendőrkutya játssza. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Mezbélyezett“ kalandorfilm befejező része ma, pénteken utoljára az aradi Urániában. Ma pénteken vetíti utoljára az aradi Uránia mozgószínház a „Mezbélyezett“ című nagy sikert aratott kalandorfilm második részét. — A második rész

izgalmas jelenetekben, fordulatokban és lebilincselő mesében mindenben vetekedik az első résszel. A nagykonceptiójú film főszereplői Nina Orlova és Francine Mussey, akik az első részben is oly pompásan játszottak. Az előadások kezdete 6, fél 8 és negyed 10.

xx „Borzalmak órája“ Rod la Roque kalandorfilm szombattól az aradi Urániában.

xx Jóni „A vörös ezér“. Főszereplők: Paul Richter és Aud Egede Nissen. — „Aranyláz“ Charlie Chaplin legnagyobb és legszenzációsabb filmje.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 18763

Bruckner butorgyár raktárát
Arad, Str. Ghilba Birta 18.
Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

Világgyaloglók érkeztek Aradra.

Akik három éve s négy hónapja gyalogolnak. — Két finn egyetemi hallgató földkörüli utja.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután kisse exotikus ruhába bújított két világjáró alakja tűnt fel az aradi korzón. Különösebb szenzációt nem igen keltettek, mert hiszen Arad semmin meg nem lepődő közönsége már régóta megszokta a globe-trottereket, akik, hol Abd-el-Krim táborából, hol Palesztinából, Szíriából, Mosszulból, hol pedig valahonnan északról, ismeretlen helyekről vették el a mihozzánk.

Arad két legújabb világjáró vendége Helsingforsból indult el a nagy utra. Mindketten diákok. Az egyiknek a neve Taun József, míg a másikat Karl Alexandernek hívják. Állítólag finn egyetemi hallgatók, akik százezer dollár jutalomért vállalkoztak arra, hogy körülgyalogolják a földgolyóbist. Utleveük szerint eddig bejárták az összes európai országokat és innen India felé tartanak. Az utat 8 év alatt kell megtenniük s eddig három év és négy hónap óta gyalogolnak.

Felolós szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurát: Prefectura Județului.

Arad, Strada Mărășești
(Kossuth-u.) 11. sz.

alá helyeztem
fogműtermemet
Frida D'MOUDJALLED
vizsgázott fogászno.
(Régi árak!)

AAAAAA Viccbe AAAAAA
„A ROKA“ vezet.

Makulatura,
tisztá lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Értesítem a t. vevőimet és a hölgyközönséget, hogy **angol és francia lapjaim megjöttek**, és újból a legolcsóbb árakkal dolgozunk. **Wohlmuth** női szabó Arad, Minorita-palota.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés a hétköznap 4 lej — bűn, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szüveget, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

ARANYLELKŰ CSILLAGOM! Látom, hogy te is szeretsz engem. Áldjon is meg érte a jó Isten. Boldog a te kis barátod. 5020

Alkalmazás.

TANYÁSGAZDA kitűnő bizonyítványokkal állást keres októberre. Megkereséseket „Tanyásgazda” ígére az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 5014

KERESEK szeptemből 1-1 belépésre egy zsidóvallású vegyeskereskedő segédet. Marmorstein, Sávársin. 4981

DEUTSCHER sucht Stelle als Korrespondent etc. Gef. Angebote unter „Fleisch“ an die Administr. des Aradi Közlöny. 5024

SZAKÁCSNÉ földszintes lakásba felvételt Hoffmann Sándor, Arad, Bul. Reg. Maria 12. 5007

URILEÁNY, perfekt német, háztartásban is teljesen jártas, izraelita urcsalád nál nevelőnői állást keres. Cím: „Urileány” ígére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5028

PIATAU TANÍTÓ ellátás ellenében 6-10 éves tanulógyermek rományulvi tanítását elvállalja. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5021

JOBBA leány gyermekek mellé ajánlkozók. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5022

SOLIDER KAUFMANN, 22 Jahre, perfect in Buchhaltung, Korrespondenz, Versand etc. sucht Stellung W. v. F. Freiberg i. Sachsen, Silbermannstr. 6-11. 5013

BADOGOSSEGD felvétetik. Cím Györfy Mures irodájában. 15252

Lakás.

EGY különálló kétszobás butorozott szoba kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5006

EGYSZOBÁS lakásomat butorral olcsón eladom. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5012

BUTOROZOTT szoba kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5019

Vétel és eladás.

MÉZET veszek. Schvarcz Pál, Arad, Str. Alex. Gavra 16. 5031

ANTIK POHARAK, dísz tárgyak, szőnyegek, intarziás szalon, antik comod, 7 fiókos szekrény, zongorák, íróasztalok, bőr fotelok, managoni könyvszekrény, butorok, átlós villanylámpák, függönyök, storeok, asztalneműk, ágyneműk, női ingek, férfi kabátok, plüsch asztal- és széken terítők, komplett uriszoba ebédlő, háló és szalon berendezések, gyermekkosci, festmények, antik álló tükrök, kézi mángorló stb. eladók. Salgóiné, Arad, Str. Consistorialul 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

KERESEK Simfónia lemezeket 64 cmtr. méretben. Schächter, Arad, Piața Plevnei 5. 5026

PERZSASZŐNYEGEK kaphatók „Yuliz” keleti szőnyegipar Arad, Str. Tache Ionescu (Sárosi-u.) 5. 5029

FARKASKUTYA kölykök és szőnyegszövőszék eladó. Arad, Str. Vicentiu Babes 22. 5030

ANTIK BUTOROKAT, különböző szoba-berendezéseket, egyes butorok darabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegeket, fehérneműket keresek sürgősen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóiné, Arad, Str. Consistorialul 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyegeket magas áron veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik butorok részletek kaphatók. 2601

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ingatlan.

OLCSÓ háztelkek eladók Ujmikelakán. Érdeklődni Munteannál Ujmikelaka. 4911

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas magánház Istállóval eladó. Arad, Str. dr. Rațiu 86. 4897

EGY jól jövedelmező daráló malom családok miatt sürgősen, áron alul eladó. Értekezhetni lehet Ujmikelaka, Strada Goldis 3. 4944

ELADÓ magánház Arad, Str. Veche (Uj ucca) 4. 5009

Ellátás.

BÁRMELY középiskolába járó tanulóknak előnyös feltételek mellett helyezhetők el az aradi róm. kath. fiúinternátusban. Érdeklődni lehet az intézet igazgatóságánál Arad, Str. Nicu Filipescu 36. 4827

KÉT nagyobb iskolásfiú teljes ellátással fölvetetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5027

Különféle.

1, 2, 3 SZOBÁS lakások, butorozott szobák, bér- és magánházak, fűszerüzlet berendezéssel, termőföldek eladók. „Gloria” ügynökség Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 12. 5025

Aggancsok,

négy szobabutor, háztartási felszerelés, elköltözködés miatt eladó. Arad, Str. Velicu (vált Lipót-ucca) 2. szám Kalvin-János-ucca sarok. 5017

A volt Varjassy Lajos u. 59/a. sz. adómentes, új, háromszobás modern

magánház

olcsón eladó.

Kizárólagos megbízott: Györfy „MURES” Irodája Arad, Str. Unirel.

Nagyobb

kifutó fiú

jó fizetéssel azonnal felvétetik. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ki tud róla,

hogy Aradon hol szerezhetők be a

„Hellekens”

elem-gyár világíró száraz elemei, asztalámpák, kéziámpák és egyéb hasonló célokra? 16758

GAZDÁLKODÁSRA ALKALMAS kis ház

a volt Mihály-uccában, azonnal átvehető 2 szoba, konyha lakással, 300 négyzetföld telekkel, 150.000 lej. Évi 48.000 lej jövedelmező

üzletház

a volt Teleky-ucca közelében, átvehető fűszerüzlet és korcsmával, berendezéssel, lakással, 360.00 lej. — Hat szobás lakásból álló

magánház

a víztorony közelében, átvehető 3 szoba-konyha uccai lakással, 550 ezer lej. Kisiparosoknak, gazdálkodóknak alkalmas 6 lakásos

bérenház

a volt Varjassy Lajos-uccában műhellyel, átvehető 2 szobás lakással, 530.000 lejért eladó. Megbízott: Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Luxus autók

keveset használtak, alkalmi áron

eladók

Bővebbet: 5018

Goldschmidt autó-box Petőfi-u.

„Fiat” 501, 505 és „Daimler”

Mérlegképes könyvelő

hosszabb bank, kereskedelmi és ipari praxissal, önálló munkaadó,

magyar, német nyelvtudással,

állást változtatna

Félnapos elfoglaltságot is vállal.

Megkereséseket „Jó referenciák” jellegre a lap kiadóhivatalába kérek. 5015

Kisebb Wertheim-szekrényt

keresek megvételre.

Haász-iroda Arad, Strada

Eminescu 12. szám. 16604

Uveg-, porcellán, zománcozott edények,

befőttes üvegek bármilyen mennyiségben legolcsóbban „GLORIA” üzletben, Arad, Piața Postelul (Hal-

száraz-ter) 13. és Damjanich-u. 11.

Elsőrendű anyagból, sa- férfi, női és gyermekcipők legolcsóbban szeresho-
ját műhelyben készült

Kaupert Adám cipőüzletében Arad, Str. Eminescu (Deák F.) 20-22.

Kérjen buziási

„Phoenix” természetes ásványvizet.

Elsőrendű asztali viz. — Főlerakat:

Apponyi és Társánál Arad, Piața Avram Iancu 7. (Szabad-

ság-ter) — telefonszám 429.

Épületfa,

asztalosáru,

5010 cserép

olcsón beszerezhető:

Földes Testvéreknel

Arad, Óvár-ter. Telefon 559

Olcsó ház eladások!

Jókarban levő ház 2 üzlethelyiséggel, 8 lakással, nagy kerttel áron alul 400.000 lejért. — Gyönyörű magánház, kényelmes 4 szobás, fürdőszobás, parkettás lakással, üvegezett verandával 800.000 lejért. — Batthyány-ucca közelében 4 szobás, fürdő- és cselédszobás magánház, parkirozott udvarral 850.000 lejért. Szabadság-ter közelében magánház 3 szobás lakással, vízvezetékkel, gazdasági udvarral 500.000 lejért. — Deák Ferenc-uccától 1 pernyi távolságra, magánház 3 szobás, fürdőszobás lakással, értékes telekkel 600.000 lejért eladók. Megbízott: Haász Albert Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. szám. 16604

Feltűnő olcsó földeladások!

Bánáiban, vasútállomás közelében 30 kat. hold jó termőföld idei termésével, lakóházzal és gazdasági épületekkel, élő és holt fűszerezéssel — kivándorlás miatt — 25.000 lejért kat. holdként. — Közvetlen mellette 33 kat. hold lakóházzal, gazdasági épületekkel, 2 hold szőlőültetvénnyel, élő és holt fűszerezéssel, harmincezer lejért kat. holdként eladók. Mindkét birtokon 250—250.000 lej bankkölcsön van. Kizárólagos megbízott: Haász Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz. 16604

Rossz villanyégők!

becserélése ráfizetéssel, garantált gyári üllőre, törött üveg és porcellán tárgyak szakértői ragasztása, képerreztés és ablaküvegezést olcsón vállalok. SCHWARZ üveges Aradon, a zsidó-templom mellett. 1811

No. 566—1926.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință publică că cei ce doresc a ocupa postul de impiegat la notariatul Petriș au să-și însușire cererile Primăriei Petriș, până la 15. Septembrie 1926.

Salarul este 2500 lei lunar.

Condițiunile de admisibilitate în funcțiunea aceasta sunt cele stăvurate în Statutul funcționarilor publice, și legea pentru unificarea Administrativă.

Petriș, la 10. Aug. 1926.

5011 Notar.